

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 130/2024
27.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца Предузећа за финансијске услуге и консалтинг „EOS Matrix“ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Светлана Анђелковић Милошевић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1171/22 од 06.06.2023. године, у седници одржаној 27.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1171/22 од 06.06.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1171/22 од 06.06.2023. године, након одржане расправе, укинута је пресуда Првог основног суда у Београду П 8222/18 од 05.11.2019. године; укинута је решење о извршењу Основног суда у Краљеву ИИ 317/16 од 22.04.2016. године, а тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу на име дуга исплати 2.643.403,37 динара са законском затезном каматом од 26.03.2016. године до исплате, као и трошкове поступка од 20.673,00 динара, одбијен је као неоснован; одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је, на основу одредби чланова 403. и 404. ЗПП, благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно утврђеног чињеничног стања.

Ревизија је дозвољена по члану 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), па је Врховни суд испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Другостепени суд је непосредно расправио два спорна питања,

утврдио битне чињенице и на тако утврђено чињенично стање правилно применио материјално право.

Према утврђеном чињеничном стању, између „NLB Banke“ а.д. Београд и СЗ Г.И.Г. АА ПР, чији је власник и оснивач био тужени, закључена су три уговора о кредиту (08.10.2012. године, 11.03.2013. године и 03.04.2013. године), на основу којих су кориснику кредита одобрена средства од 1.450.000,00 динара, 500.000,00 динара, односно дозвољени минус од 700.000,00 динара. Као средство обезбеђења враћења дуга корисник кредита је потписао бланко менице, исплатио укупан дуг од 144.556,00 динара, а на захтев туженог предузетничка радња брисана је из регистра 23.09.2015. године. Банка је попунила све три бланко потписане менице на износе од 711.002,56,00 динара, 745.806,70 динара и 1.186.594,11 динара, са доспећем за исплату 25.03.2016. године, на основу којих је, као веродостојних исправа, покренула овај поступак. У току парнице банка је поднеском од 09.09.2019. године, обавестила суд да је потраживање из сва три уговора уступила тужиоцу, на основу уговора овереног код јавног бележника 12.08.2019. године, па да из наведеног разлога даје сагласност да на место тужиоца у ову парницу ступи пријемник потраживања.

Другостепени суд је на основу члана 204. став 3. ЗПП прихватио промену тужиоца, односно ступање у парницу на место тужиоца пријемника потраживања Предузећа за финансијске услуге и констатинг „EOS Matrix“ д.о.о. Београд, пошто се спорно потраживање односи на права пријемника по уговору који је закључио 12.08.2019. године са „NLB банком“ а.д. Београд. Међутим, по становишту тог суда уговор о уступању потраживања је ништав, као противан одредби члана 39. став 2., у вези члана 2. став 1. тачка 9. Закона о заштити корисника финансијских услуга. По овим одредбама предузетник, корисник кредита се сматра корисником финансијске услуге, а банка потраживање из једног уговора може уступити само банци. Тужилац није регистрован као банка, па је уступање потраживања извршено уговором од 12.08.2019. године ништаво, као противно наведеном принудном пропису.

Врховни суд не прихвата наводе ревизије да је другостепени суд приликом одлучивања погрешно применио материјално право, засноване на становишту да су за спорни однос меродавне одредбе члана 39. став 7. Закона о заштити корисника финансијских услуга („Службени гласник РС“ 36/11 и 139/14) и члана 42а. Одлуке о управљању ризицима банке („Службени гласник РС“ бр. 45/11 ... 89/22), коју је донела Народна банка Србије.

По наведеној законској одредби на уступање потраживања банке према предузетницима и пољопривредницима примењују се одредбе прописа којима се уређује управљање ризицима банке, а по наведеној одредби Одлуке НБС изузетно од правила да се потраживање једне банке може уступити само другој банци (члан 39. став. 2 Закона), ради смањења лоше активе банка може да доспело потраживање према предузетнику уступи и другом правном лицу.

Утврђено је да је тужени брисао предузетничку радњу из регистра 23.04.2015. године, да је потраживање банке из три закључена уговора са предузетником по садржини попуњених меница доспело 25.03.2016. године, те да је банка судски поступак, на основу члана 85. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“ 26/11...5/15) по коме оснивач предузетничке радње одговара за обавезе настале у

вези са обављањем делатности целокупном имовином након брисања предузетника из регистра, покренула 15.04.2016. године. Спорно потраживање банка је у току парнице уступила тужиоцу 12.08.2019. године.

Дакле, нити у време доспећа потраживања банке из закључених уговора, нити у време уступања потраживања банке тужиоцу није постојао предузетник, као субјект права. Тужба је поднета против физичког лица, које је било оснивач предузетничке радње, па пошто нису испуњени прописани услови из члана 42а. Одлуке о управљању ризицима банке, за спорни однос је меродавна одредба члана 39. став 2. Закона о заштити корисника финансијских услуга, по којој се потраживање из једног уговора може уступити само банци.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**